

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił D. S. ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. D. S. nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu. Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawczynie w Spółdzielni Pracy (...) jako szwaczka – chałupniczka od 22 listopada 1975 r. do 31 maja 1990 r. z powodu braku wykazania wysokości miesięcznych wynagrodzeń uzyskanych w tym okresie. /decyzja z dn. 30.09.2015 r. – k. 28 akt ZUS/

W dniu 26 października 2015 r. D. S. złożyła odwołanie od powyższej decyzji zaskarżając ją w całości. Skarżąca zarzuciła organowi rentowemu brak wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, skutkujące nieuwzględnieniem okresu jej zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) jako szwaczka – chałupniczka od 22 listopada 1975 r. do 31 maja 1990 r. Skarżąca wniosła o uwzględnienie ww. okresu zatrudnienia przy ustalaniu kapitału początkowego. /odwołanie k. 2-3/

W odpowiedzi z dnia 17 listopada 2015 r. na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie – k. 10-11/

Na rozprawie w dniu 14 października 2016 roku, bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, wnioskodawczynie poparła odwołanie. /stanowisko wnioskodawczynie – e-protokół z rozprawy z 14.10.2016 r., czas nagrania: 00:08:34 – 00:08:38 – płyta CD k.42/

### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Wnioskodawczynie D. S. urodziła się w dniu (...). /bezsporne /

W okresie od 22 listopada 1975 r. do 31 maja 1990 r. wnioskodawczynie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę nakładczą w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. - Oddział Produkcji Nakładczej w R., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku: szwaczka – chałupniczka. /kopia świadectwa pracy z 31.05.1990 r. – k. 8 – 8 odwrót akt ZUS, kopia pisma z 24.04.1990 r. – k. 9 akt ZUS; kopia legitymacji ubezpieczeniowej – k. 7 – 9 odwrót; zeznania wnioskodawczynie D. S. – e-protokół z rozprawy z 10.06.2016 r., czas nagrania: 00:02:02 – 00:08:28, płyta CD k. 32 w zw. z e-protokołem z rozprawy z 14.10.2016 r., czas nagrania: 00:08:34 – 00:08:38 – płyta CD k.42; zeznania świadka M. F. – e-protokół z rozprawy z 10.06.2016 r., czas nagrania: 00:11:21 – 00:18:13, płyta CD k. 32; zeznania świadka J. M. – e-protokół z rozprawy z 10.06.2016 r., czas nagrania: 00:18:14 – 00:22:42, płyta CD k. 32/

Za wykonywaną pracę wnioskodawczynie uzyskiwała wynagrodzenie miesięczne, którego wysokość była uzależniona od ilości uszytych sztuk bielizny. Pracodawca wyznaczał szwaczkom normy ilościowe pracy do wykonania w danym miesiącu. Wypłacał również ekwiwalent za amortyzację własnych maszyn do szycia używanych przez szwaczki – chałupniczki. /zeznania wnioskodawczynie D. S. – e-protokół z rozprawy z 10.06.2016 r., czas nagrania: 00:02:02 – 00:08:28, płyta CD k. 32 w zw. z e-protokołem z rozprawy z 14.10.2016 r., czas nagrania: 00:08:34 – 00:08:38 – płyta CD k.42; zeznania świadka M. F. – e-protokół z rozprawy z 10.06.2016 r., czas nagrania: 00:11:21 – 00:18:13, płyta CD k. 32; zeznania świadka J. M. – e-protokół z rozprawy z 10.06.2016 r., czas nagrania: 00:18:14 – 00:22:42, płyta CD k. 32/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zachowaną dokumentację kadrową z okresu zatrudnienia wnioskodawczynie w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w postaci kopii świadectwa pracy oraz kopii legitymacji ubezpieczeniowej. Powołane świadectwo pracy koresponduje z treścią uznanych za w pełni wiarygodne wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczynie dotyczących okresu zatrudnienia.

Podstawę poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania świadków M. F. i J. M. oraz zeznania wnioskodawczynie, jednak tylko w zakresie, w jakim dotyczyły one zatrudnienia wnioskodawczynie w spornym okresie w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. oraz ogólne zasady wykonywania pracy i wypłaty przez pracodawcę wynagrodzenia.

W zakresie dotyczącym samej wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego przez wnioskodawczynie z tytułu wykonywania pracy nakładczej w spornym okresie czasu Sąd pominął – jako nieprzydatne – zarówno zeznania wskazanych świadków, przesłuchanie wnioskodawczynie, jak i kopię legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczynie. W powyższym zakresie zarówno świadkowie, jak i wnioskodawczynie w swoich zeznaniach zasłaniaли się niepamięcią i nie byli w stanie wskazać ani wysokości wynagrodzenia za uszycie jednostkowej sztuki bielizny (co przy ustaleniu przybliżonej wysokości normy ilościowej narzuconej przez pracodawcę pozwoliłoby na szacunkowe ustalenie wysokości wynagrodzenia miesięcznego), ani wysokości wynagrodzenia miesięcznego uzyskiwanego w spornym okresie czasu. (...) tej nie zawiera również legitymacja ubezpieczeniowa wnioskodawczynie. Na okoliczność wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia wnioskodawczynie nie przedstawiła żadnych innych dowodów. Do ustalenia wysokości tego wynagrodzenia nie doprowadziły również podjęte przez Sąd w toku postępowania czynności zmierzające do ustalenia miejsca przechowywania dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawczynie z okresu jej zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w Ł..

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie, jako nieudowodnione, podlegało oddaleniu.

W myśl art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887, z późn. zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 powołanej ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 11 powołanej ustawy za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, w tym wykonywania na obszarze Państwa Polskiego pracy nakładczej:

a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,

b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu,

jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu Pracy.

Z treści powołanego wyżej unormowania wynika jednoznacznie, że dla możliwości uznania okresu wykonywania pracy nakładczej jako okres składkowy koniecznym jest wykazanie, iż w okresie tym nakładca faktycznie uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia. Sam fakt zawarcia umowy o pracę nakładczą i wykonywania takiej pracy w ściśle oznaczonym czasie - bez udokumentowania, że nakładca otrzymał wynagrodzenie wynoszące co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie - nie może natomiast stanowić podstawy do zaliczenia okresu wykonywania pracy nakładczej do okresu składkowego w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W przedmiotowej sprawie fakt wykonywania przez wnioskodawczynię w spornym okresie pracy nakładczej został wykazany kopią świadectwa pracy oraz wpisem do legitymacji ubezpieczeniowej. Postępowanie dowodowe nie doprowadziło jednak do uzyskania informacji o faktycznie osiągniętych przez wnioskodawczynię zarobkach z tytułu wykonywanej w spornym okresie pracy nakładczej. Powodem tego stanu był brak jakiejkolwiek dokumentacji płacowej wnioskodawczyni, pochodzącej ze spornego okresu, jak również brak dokumentacji osobowej, a częściowo również ze względu na niedopełnienie aktów staranności ze strony wnioskodawczyni poprzez niedopilnowanie uzyskania stosownego wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art.6 k.c. to na wnioskodawczyni spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Wnioskodawczyni nie zdołała wykazać, że w badanym okresie uzyskiwała wynagrodzenie miesięczne wynoszące co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie, co stanowiło konieczną przesłankę dla uznania jej zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. od 22 listopada 1975 r. do 31 maja 1990 r. za okres składkowy stanowiący podstawę ustalenia przez organ rentowy wysokości kapitału początkowego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

R.P.